

**РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: ГОРПІНІЧ Т. І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ
В УНІВЕРСИТЕТАХ США / Т. І. ГОРПІНІЧ ;
НАУК. РЕД. А. В. ВИХРУЩ. – ТЕРНОПІЛЬ : ТДМУ, 2018. – 408 с.**

Одним із пріоритетних завдань підготовки майбутніх лікарів на сучасному етапі становлення системи вищої освіти є розвиток творчих здібностей, готовності до самостійної постановки проблем, їх розв’язання, творчого осмислення здобутого досвіду з подальшим використанням його в нових професійних ситуаціях. Медицина належить до тих галузей людського знання, у яких зазначені якості відіграють особливу роль. Саме тому дедалі гостріше постає проблема якісної професійної підготовки майбутнього лікаря. Один з імовірних шляхів її розв’язання полягає у вивченні зарубіжного досвіду підготовки медичних працівників, зокрема досвіду США, які за останні десятиріччя досягли значних успіхів у модернізації своєї освітньої системи та чий вищі медичні навчальні заклади довели свій високий статус і справедливо вважаються взірцевими в галузі медицини. У зв’язку з цим дослідження Т. І. Горпініч своєчасне та актуальне.

У першому розділі монографії *“Історико-теоретичний аналіз системи професійної підготовки майбутніх лікарів в університетах США”* здійснено ретроспективний аналіз становлення і розвитку професійної медичної освіти у США. Авторка обґрунтувала необхідність вивчення професійного досвіду США у галузі вищої медичної освіти та адаптації певних передових ідей до вітчизняних реалій при входженні України до світового освітнього простору. Тетяна Ігорівна Горпініч зацентрувала увагу на теоретичних засадах й практичному досвіді (методи, прийоми, технології) в освітніх закладах медичного профілю США, адже підвищення якості медичної освіти пов’язане з потребою у висококваліфікованих спеціалістах, які мають бути підготовленими до відповідальної професійної діяльності, подальшого неперервного навчання у умовах сучасної економіки та світової інтеграції.

Авторка схарактеризувала зміст, форми, методи організації підготовки медиків у США. Відтак Т. І. Горпініч проаналізувала основні тенденції та модернізаційні процеси у підготовці майбутніх лікарів, вивчила нормативні документи та робочі програми, питання особливостей відбору студентів у

вищі медичні навчальні заклади США, критерії та стандарти оцінювання вступних іспитів студентів.

У другому розділі монографії *“Управління системою медичної освіти США”* авторка звернула особливу увагу на досягнення США в галузі управління якістю вищої медичної освіти, де протягом десятиліть розробляється і реалізується ідея орієнтації всіх ланок освіти на людину та її потреби, а саме: парадигмальні підстави управління; системність і збалансованість управління з позицій повноважень його суб’єктів, функцій, що реалізуються ними; системні підстави управління (циклічність, відповідність принципам взаємодії компонентів); результативність, ефективність управління в соціальному, економічному, педагогічному та організаційному вимірах.

Науковець довела, що якість підготовки лікарів у США залежить від нерозривного зв’язку, взаємодії та співпраці державних, професійних і соціальних суб’єктів вищої освіти. Авторка дослідила вплив досвіду США на професійну підготовку майбутніх лікарів інших країн у контексті формування їх творчих здібностей, розглянула основні напрями реформування системи вищої медичної освіти США, у контексті яких відбувається формування творчої особистості студентів медичного профілю, проаналізувала стратегії, методи та прийоми, спрямовані на розвиток творчих здібностей студентів-медиків.

У третьому розділі *“Сучасна університетська освіта США як педагогічне середовище підготовки фахівців медичного профілю”* на основі комплексного аналізу досвіду США щодо формування особистості студента медичного профілю дослідниця виокремила такі здобутки систем вищої медичної освіти цієї країни: надання студентам можливості вивчати предмети за вибором, брати участь у різноманітних програмах, конкурсах на отримання грантів, винагород, які студенти можуть використати на навчання за кордоном, на проведення науково-дослідних робіт; застосування методів навчання, що активізують розумові здібності студентів, мотивують до пізнання, творчої діяльності; широкий вибір темпів навчання, цілей, методів,

навчального матеріалу, вимог до рівня успішності; застосування технології індивідуалізованого навчання з усіх предметів від мінімальної модифікації в процесі групового навчання до незалежного навчання; використання передових досягнень освіти, науки і техніки, залучення потужних інвестицій в науково-освітню сферу.

Авторка ретельно дослідила сутність та специфіку професії лікаря у США, проаналізувала особливості організації професійної підготовки лікарів на додипломному етапі навчання, виокремила особливості організації післядипломного етапу підготовки лікарів у США, а відтак наголосила на творчому підході до формування особистості майбутнього фахівця з акцентом на дидактичних основах викладацької діяльності у вищих навчальних закладах медичного профілю в США.

У четвертому розділі “Організація професійної підготовки студентів” Т. І. Горпініч висвітлила питання компетентнісного підходу в підготовці лікарів у медичних закладах США, адже в американській педагогічній науці компетентність є центральним, вихідним і визначальним поняттям, яке об’єднує інтелектуальний і практичний складники, де закладена ідеологія інтерпретації змісту освіти, зорієнтована на результат, й має інтегративну природу (містить однорідні чи споріднені уміння

і знання, що належать до широких сфер культури і діяльності (інформаційної, медичної тощо)).

Водночас авторка проаналізувала питання професійної придатності медичного працівника, коли центральним поняттям професійного розвитку є професійні цінності та установки, які визначають професійну поведінку та професійну придатність медичного працівника, його здатність діяти в професійній сфері відповідно до свого світогляду. З’ясовано, що цьому сприяють налагоджена система організації позааудиторних форм роботи, зосередження на проблемах полікультурного навчального середовища, гуманізація форм роботи з іноземними студентами.

Беззаперечним є наукова новизна і теоретичне значення дослідження, які викладені в запропонованій монографії. Вони полягають у тому, що вперше було системно досліджено засади професійної підготовки лікарів у вищих медичних школах США; виявлено та обґрунтовано етапи становлення і розвитку медичної професійної освіти у США; визначено особливості професійного відбору та зарахування абітурієнтів до медичних закладів; уточнено теоретичну сутність поняття та специфіку професії лікаря в системі охорони здоров’я США.

Монографія призначена для студентів, аспірантів та усіх, хто цікавиться історією професійної підготовки майбутніх лікарів в університетах США.

*Професор кафедри педагогіки початкової освіти
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника доктор педагогічних
наук, професор
Г. В. Білавич*